

Orijinal Soru: Klinik Bilimler 213

213.Aşağıdakilerden hangisi akut pankreatitin lokal komplikasyonlarından biri değildir?

- A) Pankreatik apse
- B) Psödokist
- C) Pankreatik asit
- D) Psödoanevrizma
- E) Akut respiratuvar distres sendromu

Doğru Cevap:E

DERS NOTLARIMIZDAN REFERANSLAR

(Bu referanslar; soru kitabı Tüm Tus Soruları, Kamp notlarımız ya da non spesifik slaytlardan DEĞİL, sadece güncel ders notlarımızdan verilmiştir. Bu notları şubelerimizde kolayca edinip, referansları kontrol edebilirsiniz.)

İLGİLİ NOTLAR

TUS HAZIRLIK MERKEZLERİ

759

Akut pankreatit değerlendirme ve tedavi algoritması (devamı)

Kötüye gidiş düşünüyorsan BT düşün (endikasyonları) (1. haftada nadiren gerekir)

- Belirgin klinik kötüleşme ve yüksek CRP
- Lokal pankreatit komplikasyonları şüphesi
- Bağırsak iskemisi şüphesi
- Akut kanama (hasta stabilse)
- Abdominal kompartman sendromu

İnvaziv girişimler

- Lokal komplikasyon şüphesi olan kötüye giden hastalar için
- Adım adım ilerleme yaklaşımı → Öncelikle BT eşliğinde perkütan veya endoskopik drenaj
- Mümkünse yoğun bakım desteği altında, daha radikal işlemleri 3-4 hafta geciktir.
- Cevap yoksa, hasta kötüye gidiyorsa, BT'yi tekrarla; uygun minimal invaziv işlemi seç → Video yardımlı retroperitoneal debridman veya perkütan nefroskopik debridman, endoskopik transluminal debridman, geniş çaplı bir drenaj drenajına devam edilmesi

Laparotomi endikasyonları

- Yukarıdaki yaklaşımların başarısız olması
- Akut kan (perforasyon veya iskemik)
- Ciddi abdominal kompartman sendromu (nadir)

Kolesistektomi

Klinik Bilimler 213. soru

Tusdata Genel Cerrahi Ders Notu 2. Fasikül Sayfa 759

KOMPLİKASYONLAR

Sistemik Komplikasyonlar

- ✓ ARDS ve solunum yetmezliği
- ✓ Böbrek yetmezliği
- ✓ Miyokard depresyonu

Lokal Komplikasyonlar

Peripankreatik sıvı koleksiyonları (steril ve enfekte)

- Akut pankreatit sürecinde hastaların %30-57'sinde sıvı koleksiyonu görülür. **Etraflarında fibrotik kapsül yoktur.** Destek tedavisi ile izlenirler. Çoğu rezorbe olur.

Nekroz / Enfekte nekroz

- Cansız pankreas dokusu veya peripankreatik yağ dokusu varlığıdır: **BT en iyi tanı yöntemidir.**
- Akut pankreatit hastalarının %20'sine varan oranlarda nekroz gelişir. Akut pankreatit nedeniyle ölen hastaların otopsilerinde %80 nekroz görülür.
- **Nekrozun ana komplikasyonu enfeksiyondür.** Enfeksiyon riski direkt olarak nekrozun miktarıyla ilişkilidir.
- **Ateşin devam etmesi, yüksek beyaz küre, klinik kötüleşme** enfekte nekroz düşündürür.
- **BT'de hava enfeksiyon demektir.** Enfeksiyondan şüphelenildiğinde **perkütan drenaj kateteri yerleştirilmelidir.**

- Enfeksiyon gösterildiğinde iv antibiyotikler başlanır. Karbapenem ilk seçenektir.
- Steril nekrotik koleksiyonlarının hepsi müdahaleye ihtiyaç duymaz, seçilmiş olgularda müdahale düşünülebilir.

➤ Steril nekrotizan pankreatite müdahale endikasyonları

- Kalıcı ağrı
- Konservatif tedavi ile düzelmeme
- Semptomatik biliyer veya enterik obstrüksiyon

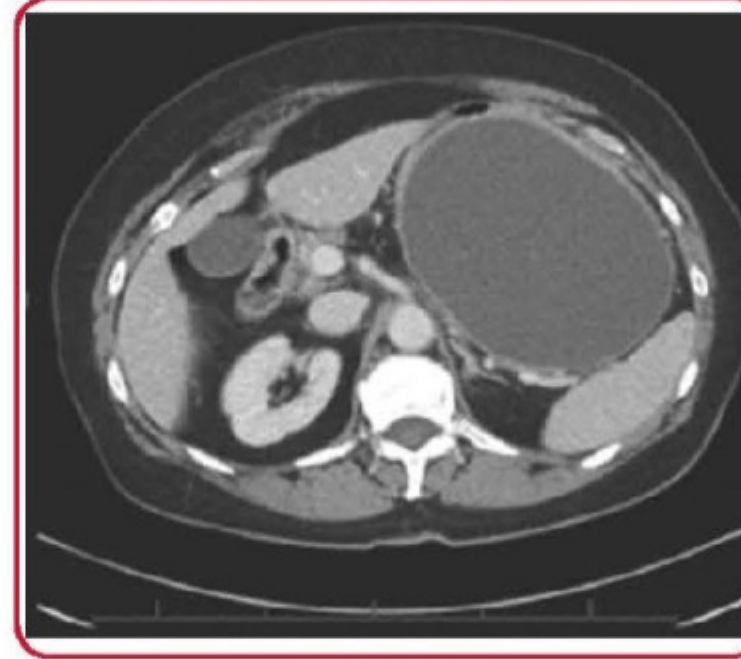
Klinik Bilimler 213. soru

Tusdata Genel Cerrahi Ders Notu 2. Fasikül Sayfa 760

doğrusudur.

Psödokist

- Akut pankreatit sürecinde sıvı koleksiyonu olan hastaların **% 5-15 kadarında psödokist gelişir.**
- Tanım olarak, bir psödokistin kapsülü kolajen ve granülasyon dokusundan oluşur ve epitel ile kaplı değildir. Fibrotik reaksiyonun gelişmesi tipik olarak en az 4-8 hafta gerektirir.
- **Psödokist pankreatik enzimleri içeren sıvı koleksiyonudur.** Akut dönemde psödokist geliştiği tespit edilirse **6 hafta kadar izlemek gerekir.**
- Psödokistin bu süre içinde kaybolma olasılığı vardır (%70'e varan oranlarda). Psödokist izlenirken, duvarı da olgunlaşır; ilerde yapılması muhtemel cerrahi girişim için hazır hale gelir.
- **Asemptomatik, 4 cm'den küçük, kuyrukta yerleşmiş ve ana pankreas kanalıyla ilişkisi olmayan veya pankreas kanalını tıkamayan psödokistlerde takip önerilir.**
- Sırasıyla mide ve duodenuma yakın psödokistlere (1 cm'den yakın) **endoskopik transgastrik veya transduodenal drenaj** yapılır. **Ana pankreas kanalıyla ilişkili kistlerde transpapiller drenaj** uygulanabilir.
- Endoskopik yöntemlerle iyileşmezse ameliyat (en çok **kistogastrostomi**) yapılır.
- **Pankreas psödokistlerinin karakteristik özellikleri;** müsin yoktur; karsinoembriyonik antijen (CEA) düşüktür; amilaz yüksektir.

Psödokist

Pankreatik asit

- Pankreas salgısının psödokist gibi sınırlanamayıp, peritona serbest şekilde akması sonucunda gelişir. Tanıda parasentez yardımcıdır. Tedavide drenaj yapılır.
- **İyatrojenik pankreatikoplevral fistüller,** diyaframdan geçen perkütan drenaj kateterlerinin yerleştirilmesinden sonra görülebilir.

Akut pankreatit dışı serum amilaz artışı yapabilen durumlar

- Tükürük bezi inflamasyonları
- Tümörler: genital organlar, meme, özofagus, akciğer, tonsil vb
- Gastrointestinal perforasyon veya obstrüksiyon
- Diyabetik ketoasidoz
- Yanıklar
- Kolesistit
- Böbrek yetmezliği
- Alkol alımı

- **Serum lipazının** duyarlılığı amilaza benzer ama serumda **daha uzun süre yüksek** kalır. Bu nedenle **geç gelen** ve **subakut** vakalarda tanıda daha çok yardımcı olabilir. İki testin kombine edilmesi daha yararlıdır.
- Elastaz, tripsin, fosfolipaz ölçümleri ek bilgi sağlamaz.
- **USG ve BT** tanıda ve izlemede yardımcıdır (USG **safra taşı** tanısında, BT **pankreas nekrozu** tanısında daha değerlidir).
- **Endoskopik ultrasonografi** geç dönemde kist ve apse tanısında ve tedavisinde yardımcıdır. Erken dönemde ek yarar sağlamaz ve kullanılmaz.

☑ Komplikasyonlar

- **Erken komplikasyonlar (genellikle < 2 hafta);** Şok, ARDS, akut böbrek hasarı, hiperglisemi, asidoz, hipokalsemi, hipomagnezemi, kolon obstrüksiyonu, nekroz, kanama, DIK, metastatik yağ nekrozu (beyin, kemik, deri), ani körlük (retinal arter oklüzyonu) görülebilir.
- **Geç komplikasyonlar:** En sık görülen geç komplikasyon **psödokisttir**. İki haftadan uzun devam eden ateşte ise **abse** akla gelmelidir.

✓ Psödokist

- Akut pankreatiti takiben 1-4 hafta içerisinde pankreasta oluşan doku, sıvı, debris, pankreatik enzimler ve kandan oluşan lokalize koleksiyondur.
- Kist duvarı nekrotik, fibröz ve granülasyon dokusundan oluşup **gerçek bir epitel tabakası içermediğinden** psödokist olarak tanımlanır.
- Tanısı en pratik ve güvenilir olarak **ultrasonografi** ile konulur.
- **6 haftaya** kadar takip ile **çoğu iyileşir**.
- Psödokist semptomatik olmadıkça takip edilebilir. semptom varlığında direne

Klinik Bilimler 213. soru
Tusdata Dahiliye Ders Notu 3. Fasikül Sayfa 785

Akut pankreatit seyrinde lokal ve sistemik komplikasyonlar

Lokal komplikasyonlar	Sistemik Komplikasyonlar
<ul style="list-style-type: none"> • Nekroz • Duvarı nekroz • Pankreatik sıvı koleksiyonu • Pankreatik psödokist • Pankreatik asit • Ana pankreas kanalında bozulma • Nekrotizan pankreatit ile komşu organların tutulumu • Kan damarlarının trombozu (splenik ven, portal ven) • Pankreatikoenterik fistül • Bağırsak enfarktüsü • Obstrüktif sarılık	<ul style="list-style-type: none"> • Pulmoner (Plevral efüzyon, ateletazi, mediastinal sıvı, pnömoni, ARDS, hipoksemi) • Kardiyovasküler (Hipotansiyon, hipovolemi, EKG değişiklikleri, perikardiyal efüzyon) • Hematolojik (DİK) • Gastrointestinal hemoraji (Peptik ülser hastalığı, erozif gastrit, portal ven trombozu, splenik ven trombozu, varis kanama) • Renal (Oligüri, azotemia, renal arter ve/veya ven trombozu, akut tübüler nekroz) • Metabolik (Hiperglisemi, hipertrigliseridemi, hipokalsemi, ensefalopati, ani körlük) • Santral sinir sistemi (Psikoz, yağ embolisi) • Yağ nekrozu (Eritematöz nodüller)